

Notă informativă

la proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră (în continuare - SIIPF) a fost elaborat în vederea executării prevederilor Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 2178/2014, 2396/2017 și 2482/2019, a standardelor și practicilor recomandate cu privire la facilități din Anexa nr. 9 (SARPs) a Convenției Organizației Aviației Civile Internaționale privind aviația civilă din 7 decembrie 1944, a orientărilor relevante, precum și pentru armonizarea legislației Republicii Moldova cu prevederile Directivei (UE) 2016/681 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave (în continuare – Directiva PNR).</p> <p>Subsecvent proiectul prevede îndeplinirea acțiunii 6.18 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.</p> <p>Conform Deciziei nr. 6/16 din 9 decembrie 2016 Consiliului miniștrilor afacerilor externe ai Organizației pentru Cooperare și Securitate în Europa, statele participante OSCE și-au luat angajamentul de a stabili sisteme naționale de informații prealabile despre pasageri conform prevederilor din Anexa 9 a Convenției de la Chicago și aliniate la orientările cu privire la API formulate de Organizația Mondială a Vămirilor, Asociația Internațională a Transportatorilor Aeriene și OACI, inclusiv cele privind confidențialitatea și protecția datelor pentru a colecta în mod eficient date despre pasageri și/sau echipaj de la companiile aeriene care operează în teritoriile lor;</p> <p>Totodată, implementarea utilizării datelor prealabile despre pasageri rezidă din angajamentele Republicii Moldova de participare la diferite organizații internaționale, Acordul de Asociere, precum și din Agenda de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova pentru anii 2021-2027.¹</p> <p>Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/759 a Comisiei din 28 aprilie 2017 privind protocoalele comune și formatele de date care trebuie să fie utilizate de transportatorii aerieni la transferul datelor PNR către unitățile de informații despre pasageri, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 113 din 29 aprilie 2017, (în continuare – Decizia de punere în aplicare) este actul la nivelul Uniunii Europene care detaliază formatele și protocoalele de date, precum și alte particularități care sunt necesare la transmiterea datelor.</p> <p>Elaborarea proiectului de hotărâre de guvern pentru modificarea HG nr. 834/2008 „Cu privire la Sistemul Informațional integrat al Poliției de Frontieră” a fost elaborat în temeiul art. 3 (<i>dezvoltarea sistemului informațional</i>) coroborat cu art. 22 lit. d) din</p>

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22022D1997>

Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, în vederea realizării eficiente a activităților din domeniul managementului integrat al frontierei de stat, dar și pentru a corespunde reglementărilor în domeniul tehnologiilor informaționale.

Subsidiar, proiectul vine să implementeze prevederile HG nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat și altor acte normative care constituie cadrul național de reglementare ce vizează instituirea, crearea și gestionarea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat.

Proiectul pune în aplicare cadrul normativ privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor. Datele din zona de citire optică a documentelor de călătorie a călătorilor sunt date API, iar datele pasagerilor despre rezervările pentru zbor sunt date PNR.

Prin proiect se urmărește dezvoltarea Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră, aprobat prin HG nr. 834/2008, prin prisma prevederilor Deciziei de punere în aplicare, inclusiv prin crearea unui nou modul funcțional „Conturul evidenței și controlului, inclusiv și automatizat, al datelor prealabile despre călători”. Subsecvent, se propun modificări la conceptul și regulamentul SIIPF prin prisma implementării API/PNR în Republica Moldova, în speță datele API/PNR care vor fi stocate în SIIPF, precum și procedura de transmitere a datelor.

Proiectul stipulează formatele și protocoalele de transmitere a datelor de la transportatorii aerieni. Datele de la transportatorii aerieni vor fi transmise exclusiv prin metoda de tip „push” care se consideră că oferă un grad mai mare de protecție și este obligatorie pentru companiile aeriene conform prevederilor Anexei nr. 9 a Convenției privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 97/1994.

Datele PNR sunt informații neverificate furnizate de pasageri și colectate de transportatorii aerieni pentru activități operaționale în procesele de rezervare și înregistrare (check-in). Caracterul comercial și declarativ al datelor PNR deosebește acest tip de date, de informațiile prealabile despre pasageri (API) – informații de bază privind identitatea pasagerului și a echipajului, colectate în timpul procesului de check-in și, de obicei, disponibile în zona de citire automată a documentelor de călătorie. Prevenirea activităților teroriste și lupta cu criminalitatea sunt principalele elemente în utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor.

Utilizarea datelor PNR din domeniul transporturilor aeriene va permite analiza acestor date precum și rezultatele analizelor pentru a fi transmise ulterior autorităților competente din țară, din alte state, precum și Europol. Informațiile prealabile despre pasageri (API), care sunt datele biografice ale pasagerilor colectate de companiile aeriene în timpul înregistrării, sunt la fel de valoroase, inclusiv datorită complementarității acestora cu datele PNR.

Proiectul prevede o soluție efectivă nouă, prin prisma tehnologiei informației, de implementare a sistemelor API/PNR în Republica Moldova, conform actelor juridice ale Uniunii Europene și ghidurilor relevante internaționale.

Datele care vor fi transmise și păstrate în SIIPF, au fost prevăzute conform prevederilor instrucțiunilor din Doc. 9944 „Recomandări privind datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR)” și în materialele instructive a mesajului PNRGOV, publicat și actualizat de Organizația Mondială a Vămilelor și aprobat de OACI și Asociația

Internațională a Transportatorilor Aerienei, să adopte și să implementeze mesajul PNRGOV pentru transferul de date PNR cu companiile aeriene pentru asigurarea interoperabilității, „Manualul pentru sistemele de informare prealabilă despre pasageri” (API) adoptat de OMV, OACI și IATA, ediția iunie 2022.

Posesorul și deținătorul resursei informaționale este Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (în continuare – IGPF).

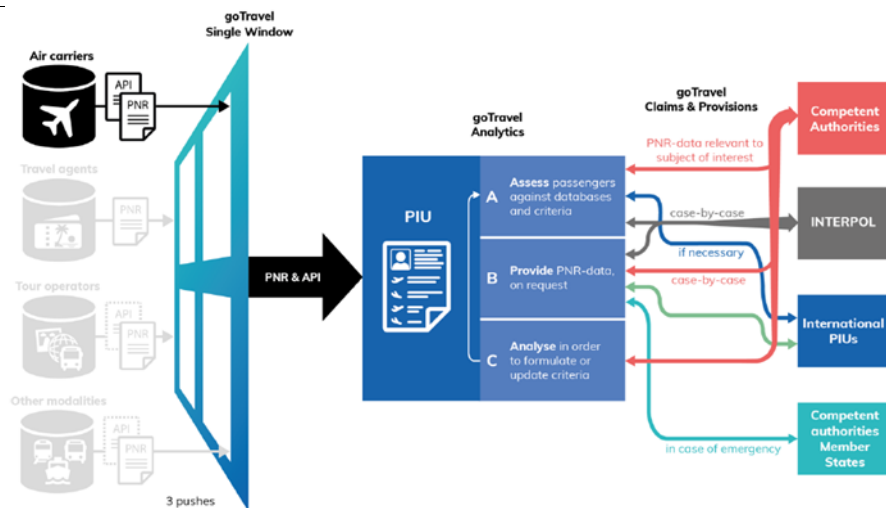
Protecția datelor cu caracter personal, rețelele și sistemele informatice au devenit o componentă centrală a vieții de zi cu zi, odată cu transformarea digitală rapidă și interconectarea societății, inclusiv în cadrul schimburilor transfrontaliere. Această transformare a condus la o extindere a peisajului amenințărilor la adresa securității cibernetice, generând noi provocări, care necesită răspunsuri adaptate, coordonate și inovatoare. Incidentele sunt tot mai numeroase, mai ample, mai sofisticate, mai frecvente și cu un impact tot mai mare, acestea reprezentând o amenințare gravă la adresa funcționării rețelelor și a sistemelor informatice. Prin urmare, incidentele pot împiedica desfășurarea activităților economice pe piața internă, pot genera pierderi financiare, pot submina încrederea utilizatorilor și pot provoca pagube majore economiei și societății statului. Prin urmare, pregătirea și eficacitatea în materie de securitate cibernetică sunt acum mai importante ca niciodată pentru buna funcționare a autorităților publice. În plus, securitatea cibernetică este un factor-cheie pentru ca multe sectoare critice să adopte cu succes transformarea digitală și să profite pe deplin de beneficiile economice, sociale și durabile ale digitalizării.

Având în vedere intensificarea și gradul sporit de sofisticare a amenințărilor cibernetice, asigurarea unui nivel de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice corespunzător riscurilor posibile va fi efectuat conform celor mai recente acte normative adoptate la nivelul Uniunii Europene prin prisma protecției datelor cu caracter personal la apariția unui incident de securitate va fi soluționată, inclusiv și, conform art. 21 alin. (2) din Directiva 2022/2555 (Directiva NIS 2) transpusă în Republica Moldova prin Legea 48/2023 privind securitatea cibernetică.

Asigurarea întreprinderii măsurilor tehnice, operaționale și organizatorice adecvate și proporționale pentru a gestiona riscurile la adresa securității rețelelor și a sistemelor informatice pe care entitățile respective le utilizează pentru operațiunile lor sau pentru a furniza servicii și pentru a preveni sau reduce la minimum impactul incidentelor asupra beneficiarilor serviciilor lor și asupra altor servicii, este un moment cheie în asigurarea protecției datelor cu caracter personal.

La momentul de față în HG nr. 834/2008 lipsește norma juridică prin care este reglementată procedura, formatele și protocoalele de transmitere a datelor prealabile despre pasageri.

Funcționalitatea API/PNR va fi efectuată prin implementarea, instalarea, îmbunătățirea și suportul de întreținere a soluției soft goTravel, care este o versiune configurată de ONU a sistemului Travel Information Portal (TRIP), donat de Regatul Țărilor de Jos și fiind ca o soluție eficientă în vederea colectării și procesării datelor despre pasageri, cum ar fi API și PNR, utilizând principiul ghișeului unic. INTERPOL susține conectarea goTravel la bazele sale de date a teroriștilor cunoscuți/suspecți și criminalilor. Soluția soft goTravel va fi găzduită pe platforma guvernamentală MCloud și va fi gestionată de către IGPF, care va avea rolul de posesor și deținător al acestui soft.

Soluția soft goTravel va fi găzduită pe platforma guvernamentală MCloud și va fi gestionată de către IGPF, care va avea rolul de posesor și deținător a acestei resurse informaționale.

Datele despre pasageri și membrii echipajului până la aterizarea sau decolarea navei vor fi verificate automatizat prin bazele de date INTERPOL numite generic SLTD și TDAWN, prin intermediul SIIPF.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul transpune parțial Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/759 a Comisiei din 28 aprilie 2017 privind protocoalele comune și formatele de date care trebuie să fie utilizate de transportatorii aerieni la transferul datelor PNR către unitățile de informații despre pasageri, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 113 din 29 aprilie 2017.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul stipulează modificarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră, aprobat în Anexa nr. 1 la HG nr. 834/2008.

De asemenea, se propune modificarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului care formează Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, aprobat în Anexa nr. 2 la HG nr. 834/2008.

Modificările vizează procedura, formatele și protocoalele de colectare și transmitere a datelor prealabile (API/PNR), în cadrul SIIPF, despre pasageri și/sau echipaj de la companiile aeriene care operează în teritoriul RM, precum și datele despre rezervarea biletului de zbor spre/dinspre RM.

Proiectul prevede, inclusiv și o listă a actelor normative actualizată prin care este reglementat funcționarea SIIPF. Introducerea în lista actelor ce reglementează activitatea SIIPF a Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte este condiționată de lista actelor care este specificată în lege și datele care sunt introduse în SIIPF. Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic a fost abrogată nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Hotărârea de Guvern nr. 297/2017 prevede implementarea Legii nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat, iar Hotărârea de Guvern nr. 765/2014 prevede lista documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea de către străini a frontierei de stat a Republicii Moldova.

<p>Prin proiect se propune evidențierea normelor juridice cu privire la protecția datelor cu caracter personal la apariția incidentelor de diferite tipuri, inclusiv și incident de securitate.</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară</p> <p>Software-ul estimat la 12-15 milioane de dolari este disponibil cu titlu gratuit, donat de ONU, pentru primii 2 ani de utilizare de la momentul semnării Memorandumului de înțelegere pentru utilizarea (for the license) soluției soft AIR goTravel (în continuare - MoA). Soluția soft goTravel, oferită gratuit de ONU pentru primii doi ani de utilizare, după semnarea Memorandumului de Înțelegere (MoA) dintre Republica Moldova și ONU, nu implică acces la datele cu caracter personal, iar Republica Moldova beneficiază de toată asistența/întreținerea/actualizările, astfel că din anul trei de implementare se va solicita oportunitatea sau inoportunitatea utilizării și întreținerii suplimentare. În cazul oportunității utilizării, există un acord de partajare a costurilor pentru toate statele care utilizează sistemul (66 la număr), în cuantum de aproximativ de 100.000 dolari SUA în funcție de PIB-ul țării, pentru Republica Moldova anual. Respectiv în CBTM, aprobat prin HG nr. 408/2022, pentru anul 2024-2026 sunt preconizate resurse financiare în sumă de 1000, mii lei anual pentru dezvoltarea/mentenanța sistemelor informaționale.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Adoptarea actului normativ nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul este corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, decizia privind inițierea proiectului a fost plasată pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, în rubrica: Transparența, secțiunea: Anunțuri privind consultările publice și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-hg-nr-8342008-cu-privire-la-sistemul-informatiional-integrat-al-politiei-de-frontiera/10613. Decizia de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru Modificarea HG nr. 834/2008 „Cu privire la Sistemul Informațional integrat al Poliției de Frontieră” a fost coordonat în prealabil cu Agenția de Guvernare Electronică.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Urmează a fi completat după recepționarea avizului.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Urmează a fi completat după recepționarea avizului.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Urmează a fi completat după recepționarea avizului.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p>

Secretar de stat

Jana COSTACHI